

Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yöntem ve Tekniklere İlişkin Görüşleri: Bir Olgubilim Araştırması *

Opinions of Classroom Teachers Methods and Techniques Used in Their Lessons: A Phenomenological Research

Emine KARASU AVCI**, Zehra Esra KETENOĞLU KAYABAŞI***

• Geliş Tarihi: 12.09.2017 • Kabul Tarihi: 01.10.2018 • Yayın Tarihi: 31.10.2019

Kaynakça Bilgisi: Karasu Avcı, E., & Ketenoğlu Kayabaşı, Z. E. (2019). Sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri: Bir olgubilim araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4), 926-942. doi: 10.16986/HUJE.2018044069

Citation Information: Karasu Avcı, E., & Ketenoğlu Kayabaşı, Z. E. (2019). Opinions of classroom teachers methods and techniques used in their lessons: A phenomenological research. *Hacettepe University Journal of Education*, 34(4), 926-942. doi: 10.16986/HUJE.2018044069

ÖZ: Öğrenme-öğretme sürecine yöntem ve tekniklerin dâhil edilmesi öğretmenlerin yöntem ve teknikleri tanımlarını gerekli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin neler olduğunu belirlemektir. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırmacının çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim dönemi bahar yarıyılında Ağrı, Antalya, Gaziantep, Kastamonu, Konya, Sakarya, Şanlıurfa, Şırnak ve Yozgat illerinde çalışmakta olan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 30 Sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri yazışma tekniği uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda Sınıf öğretmenlerinin Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen ve Teknoloji derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin neler olduğu ve bu yöntem ve teknikleri kullanırken dikkat ettikleri konular tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri en fazla Fen ve Teknoloji ve Hayat Bilgisi derslerinde yöntem ve teknik kullandıklarını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri Türkçe dersinde sıklıkla anlatım, soru-cevap, drama ve tartışmayı; Matematik dersinde anlatım, soru-cevap ve problem çözme; Hayat Bilgisi dersinde anlatım, soru-cevap ve rol oynamayı; Sosyal Bilgiler dersinde anlatım, soru-cevap ve dramayı; Fen ve Teknoloji dersinde ise deney, soru-cevap ve anlatımı kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu yöntem ve teknikleri kullanma nedenlerini öğrencilerin seviyesine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olması durumları ile ilişkilendirmişlerdir. Sınıf öğretmenleri yöntem ve teknikleri kullanmada genel anlamda kendilerini yeterli görmekteyler.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni, yöntem ve teknik, ders

ABSTRACT: The inclusion of methods and techniques in the learning-teaching process makes it necessary for teachers to identify methods and techniques. The purpose of this study is to determine what the methods and techniques used by classroom teachers in their lessons are. This study is a qualitative research. The study group of the study is composed of 30 class teachers working in Ağrı, Antalya, Gaziantep, Kastamonu, Konya, Sakarya, Şanlıurfa, Şırnak and Yozgat in the spring semester of 2016-2017 academic year and accepting voluntarily to participate in the study. Research data was obtained by applying correspondence technique. The obtained data were analyzed by descriptive analysis. In the direction of the aim of the study, the subjects of the methods and techniques used by classroom teachers in Turkish, Mathematics, Life Science, Social Sciences and Science and Technology lessons and the issues that they pay attention while using these methods and techniques have been determined. The teachers of the class stated that they mostly use methods and techniques in Science and Technology and Life Science courses. Classroom teachers frequently use lectures, question-answer, drama and debate in Turkish lessons; Expression, question-answer and problem solving in mathematics lesson; Expression, question-answer and role playing in Life

* Bu çalışma, 08-11 Mayıs 2017 tarihlerinde Lefke Avrupa Üniversitesi, Kıbrıs'ta düzenlenen Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi A.B.D., Kastamonu-TÜRKİYE. e-posta: evci@kastamonu.edu.tr (ORCID: 0000-0002-3135-2557)

*** Arş. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D., Kastamonu-TÜRKİYE. e-posta: ketenoglu@kastamonu.edu.tr (ORCID: 0000-0002-0921-7658)

Science lesson; Lecture, question-answer and drama in social studies course; In science and technology class, they used experiment, question-answer and narration. They have associated the reasons for using these methods and techniques with the level of the students and their relevance to their interests and needs. Class teachers see themselves as sufficient in the general sense of using methods and techniques.

Keywords: Classroom teacher, method and technique, lesson.

1. GİRİŞ

Yaşadığımız çağın gerektirdiği insan niteliği, etrafındaki olayları merak eden ve sorgulayan insan tipidir (Timur ve İmer, 2012). Bugün toplumumuzda, esnek, yaratıcı ve proaktif olan, problemleri çözebilen, kararlar alabilen, eleştirel düşünebilen, fikirleri etkili bir şekilde iletişim kurabilen ve takımlar ve gruplar halinde etkili bir şekilde çalışabilen gençlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bilginin bilinmesi, giderek daha karmaşık ve hızla gelişen dünyada başarılı olmak için artık yeterli değildir. Hayat boyu öğrenmeyi ve potansiyel başarıyı optimize etmek için, gençlerin eğitimlerinin bir parçası olarak kişisel yetenekler ve etkili düşünme becerileri geliştirme fırsatı bulmaları gerektiği yaygın olarak kabul edilmektedir (Northern Ireland Curriculum, 2007). Eğitim ve öğretim sistemleri, içinde bulunduğumuz bu çağa uygun nitelikte bireyler yetiştirebilmeyi amaçlamaktadır. Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2017). Geleneksel eğitimden çağdaş eğitime geçilirken mevcut öğretim yöntemleri yerine, öğrenciyi merkeze alan yöntemlere yönelmek gerekmektedir. Böylece tartışan, sorgulayan, üreten, akıl yürüten, yeteneklerinin farkında olan, problem çözen ve eleştirel gözle bakabilen bireyleri yetiştirmek daha kolay olacaktır (Koç, 2013). Bu nedenle öğrenme-öğretme sürecine öğrencileri toplumsal hayata hazırlamayı amaçlayan farklı yöntem ve teknikler dâhil edilmiştir.

Yöntem kavramı, Osmanlıca’da “usul”, batıda “metot” olarak ifade edilen sözcüğün karşılığı olarak bilinmektedir (Sözer, 1998). Öğrencilerin hedeflere ulaşmasına ya da içeriği içselleştirmesine yardımcı olan öğretim işlemleridir (Kaya, 2006). Bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur (Sözer, 1998). Eğitimde “Nasıl öğreteceğiz?” sorusunun cevabıdır (Aydın, 2001). Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem, prosedür, politika’dır (Türk Dil Durumu, 2017). Teknik kavramı ise, yine batı kaynaklı bir sözcük olup herhangi bir sanat, üretim ve öğretim etkinliği için başvurulması gereken beceri, işlem ya da yol demektir (Sözer, 1998). Teknikler, yöntemleri uygulamaya koyma biçimleridir (Kaya, 2006). Teknik, bir konuyu öğretmek için öğretmenlerin özel çalışma şekilleridir (Arıcı, 2006). TDK (2017) ise bu kavramı; yol, beceri ve yöntem olarak açıklamaktadır. Yapılan tanımlardan ve açıklamalardan yöntem ve teknik kavramlarının birbiri ile iç içe olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada da bu iki kavram bir arada ele alınmaktadır.

Öğretim programlarının en önemli süreçlerinden biri öğrenme-öğretme sürecidir (Saracaloğlu, Yenice ve Gencel, 2011). Öğrenme-öğretme süreçlerinde yöntem ve tekniklerin kullanımı bu sürecin etkililiğini artıracaktır. Alan yazında öğrenme-öğretme sürecinde yöntem ve tekniklerin kullanılmasının önemine farklı açılardan değinildiği görülmektedir. Demir ve Özden (2013) öğrenme-öğretme sürecinde yöntem ve tekniklerin kullanılmasının nitelikli bir öğretim açısından önemine dikkat çekmektedir. Şahin ve Güven (2016) eğitim ortamlarının gerçek hayatla okulu birleştiren uygulamaları içermesi gerektiğini belirtmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanımının yaşam ve okulu bütünleşik bir hale getirdiğini ve öğrencileri çevresine ve hayata uyumlu hale getiren beceriler kazandırdığını ifade etmektedir. Uysal (2010) etkili öğrenme ortamlarını, öğrencilerin dersi yalnızca dinlemek yerine sürece etkin olarak katıldıkları bir ortam olarak tanımlamaktadır. Alpar, Batdal ve Avcı (2007) çağdaş öğretim yaklaşımının bütün öğrencilerin, öğrenme çabası içinde olması ve öğretimde etkin görev alması olarak yorumlarken aynı zamanda öğretimde hedeflenen düzeye erişmeyi sağladığını da belirtmektedir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme süreçlerinde yöntem ve

tekniklerin kullanımının günümüz çağdaş eğitim-öğretim ortamlarının bir gereği olup bu işin uygulayıcıları olan öğretmenlere de önemli görevler yüklemektedir. Geleneksel öğretim anlayışında öğretmen sözel olarak bilgiyi aktaran kişi olarak görülürken (Alpar vd. 2007) öğretmenin rolü artık öğrencilere uygun öğrenme-öğretme ortamları hazırlamaktır. Bir konuyu bilmek, onu öğretmek için tek başına yeterli değildir. Hem öğretilecek konunun, hem de o konunun nasıl öğretileceğinin iyi bilinmesi gerekmektedir (Uysal, 2010). Öğrenme-öğretme sürecinde hedeflerin belirlenmesinden sonra, belirlenmesi gereken en önemli öğe öğretim yöntem ve teknikleridir. Öğretmenlerin belirledikleri yöntem ve tekniklerin öğrenmeye etkilerini, yöntemleri ve teknikleri uygularken nelere dikkat edileceğini bilmeleri, nitelikli öğrenme-öğretme süreci oluşturulması açısından önemlidir (Demir ve Özden, 2013). Öğretmenler, öğrencilerin derse katılımını sağlayıcı etkinlikleri düzenleyerek ve derse uygun yöntemleri seçerek sınıfta etkili ve etkileşimli bir öğrenme ortamı oluşturmaktadırlar (Taşkaya ve Muşta, 2008). Çok sayıda farklı yapıdaki bilgilerin tek bir yöntem ve teknikle kazandırılması mümkün değildir (Saracaloğlu vd. 2011). Aktepe, Tahiroğlu ve Acer (2015) öğretmenlerin derslerde karşılaşılan problemlerde hangi öğretim yöntemlerinin kullanılmasını bilmelerinin gereği üzerinde durmaktadır. Öğretmen, nitelikli bir eğitim-öğretim süreci oluşturabilmek için gerekli bilgi donanımına sahip olmalıdır. Bilgiyi öğrenciye aktarırken kullanacağı yöntem ve tekniği konunun özelliği ve öğrencinin meta bilişine göre belirleyebilmelidir. Nitekim uygun yöntem seçimi, öğretmenin öğretme-öğrenme sürecini etkili ve basit hale getirebilmektedir (Gündüz, 2015). Bu süreçte kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin dersin içeriğiyle ve birbirleriyle uyumlu olması gerekmektedir (Bozpolat, Uğurlu, Usta ve Şimşek, 2016). Bir öğretim yöntemi, bir öğretmenin ve bir öğrencinin çabalarını birleştiren ortak bir usul biçiminde, öğrenmeyi organize etmenin ve yönlendirmenin etkili bir yoludur. Bir öğretmenin yaratıcılığı ve kişisel gelişim seviyesi, bu öğretim yöntemlerinin nasıl kullanıldığını ve birleştirildiğini belirler (Skutil, Haclickova ve Matejickova, 2016). Öğretmenin hangi yöntemin ve tekniğin hangi derse ve konuya daha uygun olduğuna karar vermesi ancak farklı yöntem ve teknikleri tanımasıyla mümkündür (Uysal, 2010). Öğretmenlerin başlıca rolü, yöntemleri ve teknikleri öğrencilerin öğrenme stillerine göre uyarlamaya çalışmaktır (Hakima, 2013). Özellikle yapılandırmacı anlayışa göre düzenlenen günümüz öğretim programlarında öğretmenden belli bir yöntemi takip etmesi değil, her konuyu en etkili ve kalıcı bir şekilde aktaracak yöntem ve teknikleri kullanması beklenmektedir (Okur Akçay, Akçay ve Kurt, 2016). Amaç, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayabilmektir (Güneş, Şener-Dilek, Çelikoğlu ve Demir, 2011). Çünkü öğrencilerin sürece aktif katılımı ve pratik uygulama yapmaları ile öğrenmeleri hızlanacaktır (Khurshid ve Ansari, 2012). Aşağıda öğretmenin değişen rolünü ve öğretim anlayışını gösteren tabloya yer verilmektedir (Tablo 1):

Tablo 1. Aktif Bir Sınıf Ortamı Oluşturmada Öğretmenin Rolünü Değiştiren Gösterge

Öğretmen merkezli sınıf	Öğrenen merkezli sınıf
Ürün merkezli öğrenme	Süreç merkezli öğrenme
Bilgi aktarıcı olarak öğretmen	Bilgi organizatörü olarak öğretmen
Aracı olarak öğretmen	Fırsat tanıyan öğretmen
Konuya özel odaklanma	Bütünsel odaklanma

Kaynak: NIC, 2007.

Öğretim süreci çok boyutlu ve karmaşık etkinlikler içermektedir. Günümüz dünyasında kalkınma ve gelişme bir toplumu oluşturan bireylerin ortak bir dille anlaşmasına bağlıdır. Bu nedenle eğitim sistemimizde Türkçe dersinin okutulma nedeni ortaya çıkmaktadır. Matematik, birçoğumuza gereksiz bilgi yığını olarak görünse de toplumsal hayatın her alanında yer almaktadır. Hayat Bilgisi dersi ile okulun kapıları hayata açılmakta, Fen Bilimleri dersi ile evrende gerçekleşen olayların nedenleri ve sonuçlarını keşfetmeye ilişkin bilgiler edinilmektedir. Sosyal Bilgiler dersi ile de öğrenciye toplumsal bir kişilik kazandırılmaktadır (Şahin ve Güven, 2016). Bu nedenle öğretmenlerin bu derslerin öğretiminde uygun öğretim yöntemlerini belirlemeleri gerekmektedir (Taşkaya ve Muşta, 2008). Türkçe alan yazında

yapılan çalışmalar incelendiğinde (Bozpolat vd. 2002; Taşkaya ve Muşta, 2008; Çelikkaya ve Kuş, 2009; Uysal, 2010; Saracaloğlu vd. 2011; Şimşek, Hırça ve Coşkun, 2012; Timur ve İmer, 2012; Demir ve Özden, 2013; Demir ve Ersöz, 2014; Gündüz, 2015; Bardak ve Karamustafaoğlu, 2016; Demirkan ve Saraçoğlu, 2016; Okur Akçay vd. 2016) sınıf öğretmenlerinin okuttukları temel derslerde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanılmamaktadır. Bununla birlikte yabancı alan yazında sınıf öğretmenlerinin grupla çalışma, model olma, ilgi çekme ve motive etme, çıktıları ve sonuçları net bir şekilde ifade etme, hazırda var olan materyalleri kullanma gibi yöntemleri uyguladıkları görülmektedir (Appleton, 2002; Pressley, Rankin ve Yokoi, 1996). Öğrenciler için ilköğretim okul hayatlarının henüz başı olmakla birlikte aynı zamanda temel yaşam becerilerinin kazandırıldığı kritik dönemi de içermektedir. Bu dönemde Sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin öğrencilerin hayata hazırlanmalarında bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor düzeyde önemli etkileri olacağı unutulmamalıdır. Bu nedenle bu çalışmada Sınıf öğretmenlerinin Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen ve Teknoloji Tasarımı derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin neler olduğu araştırılmaktadır.

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, katılımcılar, verilerin toplaması ve analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Nitel modelin kullanıldığı bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin neler olduğunun ortaya konulması amaçlanmaktadır. Nitel araştırma Merriam (2013) tarafından tümevarımsal bir süreçte ilerleyen, araştırmacı, görüşmeler, gözlemler, belgeler ve araştırmacı notlarının araştırma sürecinde araç olduğu, anlam kurma ve anlama üzerine odaklanan, zengin betimlemelere yer verilen bir araştırma türü olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca nitel model, araştırmacının genellikle bir fenomenin anlamını katılımcıların görüşleri doğrultusunda belirlemeye çalışması olarak da açıklanmaktadır (Creswell, 2003). Bu çalışmanın doğası gereği çalışma nitel desen türlerinden biri olan fenomenoloji ile yürütülmüştür. Fenomenoloji günlük hayatta karşılaştığımız fakat anlayamadığımız olguları derinlemesine inceleme imkanı veren bir araştırma türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2. Katılımcılar

Bu çalışmanın katılımcı grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim dönemi bahar yarıyılında Ağrı (1), Antalya (1), Gaziantep (20), Kastamonu (2), Konya (1), Sakarya (1), Şanlıurfa (2), Şırnak (1) ve Yozgat (1) illerinde çalışmakta olan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 30 Sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcı öğretmenlere internet yolu ile ulaşılmıştır. İnternet yolu ile nitel çalışma yapılması araştırmacıya coğrafi sınırların dışına çıkarak araştırma alanının genişlemesi, gizlilik ve yakın çevreye deşifre olamama, zaman ve mekân esnekliği, kalıcı ve sürekli iletişim ve çoklu veri toplama fırsatları sunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Buna göre çalışmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme uygulandığından dolayı bölgesel dağılım yapılmamış olup internet yolu kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, seçkisiz olmayan örnekleme türlerinden birisidir. Zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesi olarak tanımlanabilen ve nitel araştırmalarda en yaygın kullanılan örnekleme türü olarak açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2.1. Çalışma grubunun özellikleri

Çalışma grubuna ait özelliklere aşağıda yer verilmektedir (Tablo 2):

Tablo 2. Öğretmenlerin Mesleki Deneyimi

Mesleki Deneyim	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
0-5 yıl	8	2	10
6-10 yıl	6	2	8
11-15 yıl	2	5	7
16 yıl ve üstü	-	5	5
Toplam	16	14	30

Araştırmaya katılan Sınıf öğretmenlerinin mesleki deneyimleri incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğunun 0-5 yıl arasında yoğunlaştığı görülmektedir. 6-10 yıl deneyime sahip öğretmen 8, 11-15 yıl deneyime sahip öğretmen 7, 16 yıl ve üstü deneyime sahip öğretmen ise 5 kişidir. Ayrıca tablo incelendiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla deneyime sahip oldukları söylenebilir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada verilerin toplanmasında nitel araştırma veri toplama tekniklerinden biri olan yazışma tekniğinden yararlanılmıştır. Yazışma tekniği mektup, anket ve yazılı testler gibi araçların kullanıldığı, çok miktarda veriyi kısa zamanda, kolay ve ucuz olarak toplama olanağı sağlayan ve karşılıklı yazılı etkileşimi içeren veri toplama tekniği olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2011). Yazışma tekniğinin aracı olarak araştırmacılar tarafından açık uçlu ve kapalı uçlu soruları içeren iki aşamalı bir anket hazırlanmıştır. İlk bölümde yer alan üç soru ile Sınıf öğretmenlerinin derslerinde hangi yöntem ve teknikleri kullandıkları, yöntem ve teknikleri kullanırken nelere dikkat ettikleri ve yöntem ve teknikleri kullanırken kendilerini yeterli görüp görmedikleri nedenleri ile açıklamaları istenmiştir. Anketin diğer bölümünde ise kişisel bilgilerini içeren kapalı uçlu sorular yöneltilmiştir. Araştırmada yer alan sorular aşağıda verilmektedir:

1. Derslerinizde hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz? Açıklayınız.
2. Yöntem ve teknikleri kullanırken nelere dikkat ediyorsunuz? Açıklayınız.
3. Yöntem ve teknikleri kullanmada kendinizi yeterli görüyor musunuz? Nedenleri ile açıklayınız.

Araştırma soruları kapsamlı bir literatür çalışması yapılarak ve iki uzmanın görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular iki Sınıf öğretmenine uygulanarak çalışmanın pilot uygulaması yapılmıştır. Öğretmenlerin cevapları doğrultusunda soruların anlaşılabilirliği incelenerek düzenlenmiştir. Pilot çalışmaya katılan iki erkek öğretmen çalışmaya tekrar dâhil edilmemiştir. Çalışmada elde edilen veriler betimsel analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analizde araştırmaya katılan bireylerin görüşleri çarpıcı bir şekilde yansıtılabilmesi için alıntılara yer verilerek araştırma bulguları düzenlenip yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunulmaktadır. Betimsel analizde veri analizi için bir çerçeve oluşturma, bu çerçeveye göre verileri işleme, bulguları tanımlama ve tanımlanan bulguların yorumlanması aşamaları bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada araştırmacılar tarafından bu basamaklar takip edilerek analiz yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından anketler birçok kere okunmuş benzer kavramlar bir araya getirilerek kodlar ve kategoriler oluşturulmuştur. Ayrıca dikkat çeken katılımcı görüşleri bir kenara not edilerek çalışmadan elde edilen verileri destelemek amacıyla alıntılar halinde çalışmada yer verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla araştırmacı üçgenlemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmacı üçgenlemesi, verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacının yer alması ve benzer sonuçlar elde etmeleri olarak açıklanmaktadır (Denzin, 1978; aktaran, Başkale, 2016; Guion, 2002). Bu çalışmada da iki araştırmacı tarafından veriler toplanarak analiz edilmiş ve yorumlanmış olup araştırmacı üçgenlemesi sağlanmıştır.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde Sınıf öğretmenlerinin araştırma sorularına vermiş oldukları cevaplara ilişkin bulgulara yer verilmektedir. Araştırmanın birinci sorusu olan “*Derslerinizde hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz? Açıklayınız.*” sorusuna ilişkin bulgulara Tablo 3’te yer verilmektedir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yöntem ve Teknikler

Yöntem ve Teknik		Türkçe	Matematik	Hayat Bilgisi	Sosyal Bilgiler	Fen ve Teknoloji	Toplam
		f	f	f	f	f	
1	Anlatım	26	16	12	13	8	75
2	Soru-cevap	16	14	12	10	11	63
3	Örnek olay	2	-	4	5	4	15
4	Drama	10	1	9	6	1	27
5	Tartışma	7	1	4	1	1	14
6	5N1K	2	-	-	-	-	2
7	Rol oynama	6	-	8	-	-	14
8	Beyin fırtınası	2	3	4	4	2	15
9	Altı şapka	2	-	-	-	-	2
10	Eğitsel oyun	2	1	2	-	1	6
11	İstasyon	3	-	-	-	-	3
12	Gösteri	3	3	4	3	2	15
13	Benzetim	-	1	2	-	-	3
14	Gösterip yaptırma	-	3	-	-	2	5
15	Problem çözme	2	12	1	1	4	20
16	İşbirliği	-	2	-	2	1	5
17	Araştırma-inceleme	-	3	2	1	3	9
18	Balık kılçığı	-	-	1	-	-	1
19	Gezi-gözlem	-	-	1	1	3	5
20	Deney	-	-	-	1	10	11
21	Gözlem	-	-	-	-	4	4
22	Konuşma halkası	-	-	-	1	-	1
23	Proje	-	-	-	-	2	2
Toplam		83	60	66	49	59	317

Tablo incelendiğinde en çok yöntem ve tekniğin kullanıldığı dersin Türkçe dersi (83) olduğu görülmektedir. Bu dersi sırasıyla Hayat Bilgisi (66), Matematik (60), Fen ve Teknoloji (59) ve Sosyal Bilgiler dersi (49) izlemektedir. En çok kullanılan yöntem ve teknikler Türkçe dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Matematik dersinde anlatım, soru-cevap ve problem çözme; Hayat Bilgisi dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Sosyal Bilgiler dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Fen ve Teknoloji dersinde ise soru-cevap, deney ve anlatımdır. İlkokul düzeyinde okutulmakta olan beş temel dersin hepsinde anlatım ve soru-cevabın olduğu görülmektedir. Bu durumun anlatım ve soru cevabın hem kendi başına bir yöntem ve teknik olarak kullanılmasından hem de diğer yöntem ve tekniklerin kullanımında yararlanılmasından kaynaklandığı söylenebilir. Dersler yöntem ve tekniklerin kullanılmasındaki çeşitlilik bakımından değerlendirildiğinde Fen ve Teknoloji dersinde öğretmenlerin 16 farklı yöntem ve teknik kullandığı görülmektedir. Bu yöntem ve teknikler içinde en çok kullanılanlardan birinin deney yöntemi olması bu dersin doğası bakımından anlamlı bulunmaktadır. Hayat Bilgisi dersinde 14 farklı yöntem ve tekniğin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu derste öğretmenlerin anlatım ve soru-cevap dışında drama ve rol oynama tekniklerini ağırlıklı olarak kullanması öğrencilerin içinde bulunduğu dönem açısından önemli görülebilir. Türkçe ve Sosyal Bilgiler derslerinde 13 farklı yöntem ve teknik kullanılmıştır. Türkçe dersinde anlatım ve soru-cevabın dışında drama, rol oynama ve tartışma yöntem ve tekniklerinin kullanılması bu derse zenginlik katması bakımından önemlidir. Sosyal Bilgiler dersinde de anlatım ve soru-cevabın dışında drama, örnek olay ve beyin fırtınası yöntem ve tekniklerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu yöntem ve tekniklerin Sosyal Bilgiler dersinde kullanılması bu dersin içeriğini destekler niteliktedir. Matematik dersinde ise 12 farklı yöntem ve tekniğin kullanıldığı

tespit edilmiştir. Bu derste anlatım ve soru-cevap dışında özellikle problem çözme yönteminin ön plana çıkması dersin doğası bakımından anlamlı görülebilir. Derslerde farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması dersi zenginleştirmesi ve öğrenme-öğretme sürecini nitelikli hale getirmesi bakımından önemlidir. Yöntem ve tekniklerin, sınırlandırılmaksızın bütün derslerde kullanılabileceği bilinmelidir. Bu bağlamda öğretmenlerin derslerde farklı yöntem ve teknikleri kullanmaları derslere katkısı bakımından ümit verici olduğu; ancak daha farklı yöntem ve tekniklerin de bu derslerde kullanılması bakımından yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Toplamda 23 farklı yöntem ve tekniği kullandıklarını belirten öğretmenler bunlardan en fazla anlatım (75), soru-cevap (63), drama (27), problem çözme (20), örnek olay (15), beyin fırtınası (15), gösteri (15), tartışma (14) ve rol oynama (14) yöntem ve tekniklerini kullandıkları belirtmektedirler. Çalışmanın ilk sorusuna ilişkin öğretmenlerin verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir:

Ö-3 “Türkçe-anlatım, soru-cevap. Matematik-anlatım, problem çözme, soru-cevap. Hayat Bilgisi-anlatım, soru-cevap, gösteri. Sosyal Bilgiler-anlatım, soru-cevap, gösteri. Fen ve Teknoloji Tasarımı- anlatım, soru-cevap, gösteri.”

Ö-23 “Türkçe’de soru-cevap, anlatım, gösteri, tartışma. Matematik’te beyin fırtınası, problem çözme. Hayat Bilgisi’nde örnek olay, drama. Sosyal Bilgiler’de örnek olay, drama, soru-cevap. Fen ve Teknoloji Tasarımı’nda örnek olay, gösterip yaptırma, deney, soru-cevap yöntem ve tekniklerini kullanıyorum.”

Ö-26 “Türkçe dersinde rol yapma, soru-cevap, anlatım, drama ve tartışma; Matematik dersinde anlatım, problem çözme, beyin fırtınası, soru-cevap ve işbirliği; Hayat Bilgisi dersinde rol yapma, anlatım, soru-cevap, gösteri ve tartışma; Sosyal Bilgiler dersinde beyin fırtınası problem çözme, anlatım ve soru-cevap; Fen ve Teknoloji Tasarımı dersinde ise deney, gözlem, problem çözme, beyin fırtınası, soru-cevap, anlatım, araştırma ve incelemeyi kullanıyorum.”

Sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevapların genel anlamda benzer olduğu anlaşılmaktadır. Farklı yerlerde ve farklı şartlarda çalışmakta olan öğretmenlerin çoğunlukta benzer cevaplar vermeleri derslerin özellikleri ve bu yöntem ve teknikleri kullanmanın kolaylığı ve etkililiği ile açıklanabilir. Ayrıca öğretmenlerin lisans eğitimlerinde en çok bu yöntem ve teknikleri öğrenmeleri de bu durumun açıklanmasına yardımcı olabilir.

Araştırmanın ikinci sorusu olan “Yöntem ve teknikleri kullanırken nelere dikkat ediyorsunuz? Açıklayınız.” sorusuna ilişkin bulgulara Tablo 4’te yer verilmektedir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Yöntem ve Teknikleri Kullanırken Dikkat Ettikleri Özellikler

Kategoriler	f
Öğrencilerin seviyesine uygun olması	18
Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olması	13
Anlamayı kolaylaştırması	5
Sınıf fiziki ortamının uygun olması	6
Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlaması	5
Dikkat çekici olması	3
Çevre koşullarına uygun olması	4
Araç-gereçlerin yeterli olması	4
Dersin içeriğine uygun olması	8
Somut olması	2
Zamanı etkili kullanmayı sağlaması	3
Eğlenceli ve verimli olması	1
Öğrencilerin çeşitli duyu organlarına hitap etmesi	1
Yenilikçi olması	1
Bireysel farklılıklara uygun olması	3
Tekrar kullanılmasının zor olmaması	1
Sınıf yönetimini zorlaştırmaması	2
Öğrencilerin sosyo-ekonomik şartlarına uygun olması	3
Toplam	83

Tabloya göre Sınıf öğretmenleri yöntem ve teknikleri kullanırken en fazla öğrencilerin seviyesine uygun olması (18) durumunu belirtmişlerdir. Bu durumu öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olması (13), dersin içeriğine uygun olması (8) ve sınıf fiziki ortamının uygun olması (6) durumları takip etmektedir. Öğretmenlerin bu konuda farklı görüşlere sahip oldukları görülse de en çok üzerinde durdukları konunun öğrencilerin seviyesine uygun olması olduğu görülmektedir. Çalışmanın bu sorusuna ilişkin öğretmenlerden bazılarının cevapları aşağıda verilmiştir:

Ö-4 “Özellikle öğrencinin aktif katılım sağlayacağı yöntem ve teknikleri tercih etmeye çalışıyorum. Çünkü bu yöntemler öğrencinin çevresiyle, başkalarıyla, kendileriyle doğru bir iletişim ve empati kurmalarını sağlayacaktır. Aynı zamanda öğrencinin ilgisini, isteğini, çalışma azmi ve başarısını artıracaktır.”

Ö-9 “Benim için öğrencilerimdeki öğrenme isteği ve heyecanı önemlidir. Hangi yöntem olursa olsun önceliğim öğrencinin derse olan ilgisini canlı tutmak ve öğrenme işine en üst düzeyde katılımı sağlamaktır.”

Ö-25 “Öğrencilerin konuları daha uygun hangi yöntemle anlayabileceğine; konuları anlama kapasitesi açısından öğrencilerin bireysel farklılıklarına; derslere göre uygulama ortamlarına ve uygulama imkânlarına dikkat ediyoruz.”

Ö-30 “Derse katılımı yüksek tutabilmesi, öğrencilerin çoğunluğuna hitap etmesi, öğrenci seviyesine uygunluk ve ders süresine uygun olması.”

Sınıf öğretmenlerinin araştırmanın bu sorusunu farklı cevaplarla açıkladıkları görülmektedir. Ancak öğretmenlerin üzerinde durdukları konuların tamamının eğitim ve öğretimin niteliğini artırmaya yönelik fikirler olması önem taşımaktadır. Öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecine yönelik farklı görüşlere sahip olması bu sürece zenginlik katacaktır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 18’i yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli, 10’u yetersiz ve 2’side kısmen yeterli olduklarını düşünmektedirler. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğunun yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir. Bu doğrultuda araştırmanın üçüncü sorusu olan “Yöntem ve teknikleri kullanmada kendinizi yeterli görüyor musunuz? Nedenleri ile açıklayınız.” sorusuna ilişkin bulgulara Tablo 5 ve Tablo 6’da yer verilmektedir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Yöntem ve Teknikleri Kullanmada Kendilerini Yeterli Görme Nedenleri

Kategoriler	f
Fırsatları doğru değerlendirebilmek	3
Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamak	2
Dersin amacına uygun yöntem ve teknik kullanmak	1
Yeterli bilgi ve beceriye sahip olmak	3
İlgili branş (Sınıf Öğretmenliği) mezunu olmak	1
Konuların kavranmasında yararlarını görmek	1
Yöntem ve tekniklerle öğrencilerin dikkatini çekmeyi başarmak	1
Mesleğe yeni başladığı için bilgilerinin yeni olması	1
Araştırmacı bir kişiliğe sahip olması ve yeniliklere açık olması	3
Toplam	14

Sınıf öğretmenlerinin kendilerini yeterli görme nedenleri incelendiğinde en fazla fırsatları doğru değerlendirebilmeleri (3), yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları (3), araştırmacı bir kişiliğe sahip olmaları ve yeniliklere açık olmaları (3) şeklinde belirttikleri görülmektedir. Kendilerinin yeterli olduğunu düşünen öğretmenler yeterli olma sebeplerini genellikle bireysel sebeplere dayandırarak açıklamışlardır. Bu durum öğretmenlerin problemler karşısında çözümün kendileri ile ilgili olduğunu göstermesi bakımından önemli görülebilir. Öğretmenlerden bazılarının çalışmanın bu sorusuna ilişkin cevapları aşağıdaki gibidir:

Ö-7 “Evet. Uyguladığım yöntem öğrencilerin ilgisini çektiği ve konuyu kavramalarında faydalı olduğu için.”

Ö-15 “Yeterli görüyorum. Şartlar uygun olduğu sürece bu yöntem ve teknikleri uygulayabilirim.”

Ö-18 “Yöntem ve teknikleri kullanırken ilk önce bilgi birikimime bakıyorum. Eğer yeterli değilsem araştırma yapıp, unuttuğum bilgileri kontrol edip ondan sonra sınıfımda uyguluyorum. Tabii yeni mezun olmanın verdiği avantaj ile yöntem ve tekniklerden yeterince yararlanıyorum.”

Ö-22 “Evet, görüyorum. Geri dönüt aldığımda yöntemin doğruluğu ortaya çıkıyor.”

Ö-27 “Kullandığım yöntem ve tekniklerde kendimi güncel tuttuğumdan dolayı yeterli buluyorum. Eksiklikleri tamamlamak öğretmenin yapması gereken bir arayış olmalıdır. Eğitimci yeni öğretim yöntem ve tekniklerini bilmek ve uygulamak durumundadır.”

Öğretmenlerin çoğunluğu yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli bulmaktadırlar. Bunun nedenlerini de çeşitli bireysel görüşlere dayandırmaktadırlar. Öğretmenlerin kendilerine yöntem ve teknikleri kullanma konusunda güvenmeleri bu konuda yaşanan ya da yaşanacak olan problemlerin çözümü için önemli bir adım olarak görülebilir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Yöntem ve Teknikleri Kullanmada Kendilerini Yetersiz Görme Nedenleri

Kategoriler	f
Okullarda yöntem ve teknikleri uygulayacak gerekli materyallerin bulunmaması	9
İçinde yaşanan çağa uyum sağlayamamak	3
Sınıf mevcudunun uygun olmaması	4
Yeterli mesleki deneyime sahip olmamak	3
Öğrenci seviyelerinin uygun olmaması	4
Öğretmenlerin sınıf yönetiminde zorlanması	1
Bilgi ağırlıklı bir eğitim sisteminin olması	2
Yöntem ve tekniklerin uygulanmasının zor olması	1
Öğrencilerin arasında bireysel farklılıkların olması	1
Öğretim programının yoğun olması	2
Çevresel faktörlerin uygun olmaması	2
Zamanın yetersiz olması	3
Lisans öğrenimlerinde yöntem ve tekniklerin öğretilmemesi	1
Teknolojiden yoksun olunması	1
Üniversitede bu konu ile ilgili eğitimin yetersiz düzeyde alınmış olması	2
Bulduğumuz yerde dil probleminin yaşanması	1
Toplam	40

Sınıf öğretmenleri kendilerini yetersiz bulma nedenlerini çeşitli nedenlere dayandırmaktadırlar. Bu nedenlerden en fazla görüş belirtilen ifadenin okullarda yöntem ve teknikleri uygulayacak gerekli materyallerin bulunmaması (9) olduğu görülmektedir. Bu ifadeyi sınıf mevcudunun uygun olmaması (4), öğrenci seviyelerinin uygun olmaması (4), içinde yaşanan çağa uyum sağlayamamak (3), yeterli mesleki deneyime sahip olmamak (3) ve zamanın yetersiz olması (3) ifadeleri izlemektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli görmüş olsalar da neden yeterli bulduklarını daha az görüş belirterek açıkladıkları görülmektedir. Hâlbuki kendini yetersiz gören öğretmen sayısı daha az olduğu halde kendilerini yetersiz bulma nedenlerini daha çok ve çeşitli nedenlerle açıklamışlardır. Bazı öğretmenler çalışmanın bu sorusunu aşağıdaki gibi cevaplamışlardır:

Ö-1 “Çoğu yöntem ve tekniklerin öğretimi teorikte kaldığı ve uygulama yolu ile üniversitelerde gösterilmediği için, kendimi birçok yöntem ve tekniklerin uygulanması konusunda yetersiz görüyorum. Ne yazık ki günümüz sınıf ortamları, materyal eksiklikleri nedeniyle öğretmenlerin bu konuda kendilerini geliştirebilecekleri ortamların olmadığını düşünüyorum.”

Ö-14 “Yeterli gördüğümü söyleyemem. Programın çok yoğun olması ve çevresel faktörler yöntem ve tekniklerin kullanılması için uygun değil. Sınıftaki öğrenci sayılarının fazla olması süreyi kullanmayı olumsuz etkiliyor.”

Ö-22 “Kesinlikle yeterli bulmuyorum. Çünkü yöntem ve teknikleri uygulayamıyoruz. Yöntem ve tekniklerin nasıl uygulanacağını bilmiyoruz. Üniversitelerde yöntem ve tekniklerin kazanımlarla ilişkilendirilerek, örneklendirilerek verilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö-24 “Yöntem ve teknikleri müfredat ağırlığından yeterli zaman bulup uygulayamıyorum.”

Ö-30 “Göreve başladığım ilk 2-3 yıl kendimi yeterli görmüyordum. Ancak tecrübelerim arttıkça sınıf hâkimiyetinde yaşadığım sorunları aşınca, bahsedilen yöntem ve teknikleri daha iyi uygulamaya başladım. Hala da yeterli olduğumu düşünmüyorum.”

Sınıf öğretmenleri yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli görmeme nedenlerini genel olarak dışsal sebeplere dayandırmaktadırlar. Bu durum öğretmenlerin farklı yerlerde ve farklı şartlarda çalışmaları ile açıklanabilir. Ancak öğretmenlerin yöntem ve teknikleri kullanma konusunda kendilerini yeterli görme nedenlerini temelde bireysel sebeplerle ilişkilendirerek açıklamaları, yetersiz görme sebeplerini ise daha çok dışsal faktörlere dayandırmaları çalışmanın oldukça dikkat çekici bir bulgusu olarak düşünülebilir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

4.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada yöntem ve tekniğin en çok kullanıldığı ders olarak Türkçe dersi olduğu tespit edilmiştir. Bu dersi Hayat Bilgisi dersinin takip ettiği görülmektedir. Öğretmenler derslerinde toplamda 23 farklı yöntem ve tekniği kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunlardan en fazla anlatım, soru-cevap, drama, problem çözme, örnek olay, beyin fırtınası, gösteri, tartışma ve rol oynama yöntem ve tekniklerini kullanmaktadırlar. En çok kullanılan yöntem ve teknikler Türkçe dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Matematik dersinde anlatım, soru-cevap ve problem çözme; Hayat Bilgisi dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Sosyal Bilgiler dersinde anlatım, soru-cevap ve drama; Fen ve Teknoloji Tasarımı dersinde ise soru-cevap, deney ve anlatımdır. İlkokul düzeyinde okutulmakta olan beş temel dersin hepsinde anlatım ve soru-cevabın olduğu görülmektedir. Dersler yöntem ve tekniklerin kullanılmasındaki çeşitlilik bakımından değerlendirildiğinde Fen ve Teknoloji dersinde öğretmenlerin 16 farklı yöntem ve teknik kullandığı görülmektedir. Bu yöntem ve teknikler içinde en çok kullanılanlardan birinin deney yöntemi olması bu dersin doğası bakımından anlamlı görülebilir. Hayat Bilgisi dersinde ise 14 farklı yöntem ve tekniğin kullanıldığı tespit edilmiştir. Taşkaya ve Usta'nın (2008) çalışmasında Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntemi olarak en çok soru-cevap, drama ve düz anlatım yöntemlerini kullandıkları görülmektedir. Demir ve Ersöz (2014) çalışmasında Sınıf öğretmenlerinin Türkçe derslerinde genellikle soru-cevap, sesli okuma, metin tamamlama, metinlerle ilişkilendirme, dikte çalışması, sessiz okuma, katılımlı konuşma, işbirliğine dayalı öğretim, tartışma, beyin fırtınası, gösterip yaptırma, problem çözme, rol yapma, grup olarak yazma, drama, not alma, örnek olay, gözlem, özet çıkarma, eleştirel konuşma, eğitsel oyun ve güdümlü konuşma yöntemlerini kullandıklarını; proje, düz anlatım ve ezberleme yöntemlerini ara sıra kullandıklarını ve gezi yöntemini ise çok az kullandıklarını tespit etmişlerdir. Aktepe vd. (2015) Matematik öğretmenlerinin Matematik öğretiminde en sık kullandıkları yöntemlerin problem çözme, düz anlatım ve soru-cevap yöntemleri; en az kullandıkları yöntemlerin ise drama, grupta çalışma yöntemi ve proje yapma yöntemleri olduğunu belirtmişlerdir. Ünal (2017) Matematik öğretiminde öğretim yöntem ve teknolojilerini tercih nedenlerini incelediği çalışmasında Matematik öğretmenlerinin soru-cevap ve gösteri gibi daha az hazırlık gerektiren teknikleri tercih ettiklerini tespit etmiştir. Demir ve Özden (2013) Sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi dersinde en çok düz anlatım yöntemini tercih ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Çelikkaya

ve Kuş (2009) bir çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde genel olarak tartışma, soru-cevap, beyin fırtınası, gösteri, proje gibi yöntem-tekniklerini her zaman kullandıklarını, kaynak kişiden yararlanma, gezi-inceleme, anlatım ve drama gibi yöntem-teknikleri ise daha az kullandıklarını ifade etmektedirler. Timur ve İmer'in (2012) Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin derste kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin incelendiği çalışmada, öğretmenlerin önemli bir kısmının derste düz anlatım, soru-cevap, deney, gösterip-yaptırma, eğitsel oyun, tartışma, örnek olay gibi teknikleri kullandığı; ancak öğretmenlerin proje, işbirlikçi öğretim, bilgisayar tabanlı öğrenme, drama gibi yöntemlerden yararlanmadıkları tespit edilmiştir. Şimşek vd. (2012) çalışmada Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin öğrenme sürecinde soru-cevap ve anlatım gibi alışlagelmiş yöntemleri tercih ettiklerini tespit etmişlerdir. Okur Akçay, vd. (2016) çalışmada Türkçe öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandıkları tekniklerin düz anlatım, soru-cevap ve ödev tekniği; Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandıkları tekniklerin düz anlatım, beyin fırtınası ve sunu tekniği; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandıkları tekniklerin düz anlatım, soru-cevap ve ödev tekniği; Matematik öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandıkları tekniklerin ise düz anlatım tekniği, soru-cevap ve ödev tekniği olduğu anlaşılmaktadır. Şahin ve Güven'in (2016) çalışmada öğretmenlerin Fen Bilimleri, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde genellikle düz anlatım, soru-cevap, gezi gözlem, örnek olay ve beyin fırtınası yöntem ve tekniklerine başvurdukları sonucuna ulaşılmıştır. Bardak ve Karamustafaoğlu (2016) bir çalışmada Fen Bilimleri öğretmenlerinin derslerinde anlatım ve gösteri yöntemini tercih ettiklerini belirtmektedirler. Öğretim yöntemlerinin çokluğu ve çeşitliliği, öğretmenlerin öğretim ve eğitim uzmanlığının zenginleştirilmesi ve geliştirilmesi için fırsatlar sağlamaktadır (Skuttil vd., 2016). Ancak Holubova (2010) çalışmada, interaktif öğretim yöntemlerinin öğretmenin kalitesini artırabileceğini tespit etmiştir. Bu durum öğretmenlerin tercih ettikleri yöntem ve tekniklerin hangi yöntem ve teknikler olduğuna dikkat çekmektedir. Alan yazındaki çalışmalarda öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklerle bu çalışmada öğretmenlerin belirttikleri yöntem ve tekniklerin benzer olduğu söylenebilir. Bu durum öğretmenlerin çoğunluğunun yöntem ve teknikleri tanıdıklarını göstermesi bakımından önemlidir. Ancak aynı dersler için benzer yöntem ve tekniklerin kullanıldığının görülmesi öğretmenlerin yöntemleri ve teknikleri tanıdıklarını ancak aynı oranda yararlanmadıklarını ortaya koymaktadır. Eğer öğretmenler tüm yöntem ve teknikleri derslerinde kullanıyor olsalardı yöntem ve tekniklerin kullanım dağılımının eşit ya da birbirine yakın olması beklenirdi. Hâlbuki hem bu çalışmadan elde edilen sonuçların hem de alan yazındaki çalışmaların sonuçlarından benzer bulguların elde edilmesi öğretmenlerin tüm yöntem ve tekniklerden eşit oranda yararlanmadıklarını ortaya koyar niteliktedir. Ancak Güneş vd.'in (2011) 45 Fen ve teknoloji dersi öğretmeni ve 50 sınıf öğretmeninin öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma düzeylerini incelediği çalışmada öğretmenlerin öğretim yöntemleri ve teknikleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu kavramları ayırt edemediği ortaya çıkmıştır. Bu durum hem bu çalışmanın sonuçları ile hem de alan yazındaki bazı çalışmaların sonuçları ile çelişmektedir. Kubat (2016) ise Fen Bilgisi öğretmen adaylarının öğretim yöntemi olarak en çok deney yöntemini kullandıkları ve tartışma yöntemi, problem çözme yöntemi ve görüş geliştirme tekniği gibi aktif öğretim yöntem tekniklerine öğrenme öğretme sürecinde hiç yer vermedikleri saptamıştır. Bu çalışmada da Sınıf öğretmenleri Fen ve Teknoloji dersinde en çok kullandıkları yöntem ve tekniklerden biri olarak deneyi belirtmişlerdir. Literatürdeki bu çalışmadan elde edilen sonuç, bu araştırmadan elde edilen sonucu desteklemektedir.

Sınıf öğretmenleri yöntem ve teknikleri kullanırken en fazla öğrencilerin seviyesine uygun olması, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olması, dersin içeriğine uygun olması ve sınıf fiziki ortamının uygun olması durumlarına dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Şimşek, vd. (2012) öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikleri alışkanlık ve kolaycılık tercihlerinden dolayı kullandıklarını belirtmektedirler. Taşkaya ve Muştâ'nın (2008) çalışmada Sınıf öğretmenleri Türkçe dersinde kullanılacak yöntemlerin en önemli özelliğinin öğrencilerin derse

katılımını artırması olarak belirtmişlerdir. Okur Akçay vd. (2016) çalışmasında Türkçe, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Matematik branşında olan ortaokul öğretmenlerinin çoğunluğunun derslerinde yöntem ve teknikleri kullanırken öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini dikkate aldıkları bulgusunu elde etmişlerdir. Bu faktörün dışında branşlar tek tek ele alındığında öğretmenlerin yöntem ve teknik seçiminde en önemli faktörler; Türkçe öğretmenlerinde dersin hedefleri, öğrenci sayısı ve konunun özelliği; Fen Bilgisi öğretmenlerinde dersin hedefleri, öğrenci sayısı ve dersin süresi; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinde öğrenci sayısı, dersin hedefleri, dersin süresi ve konunun özelliği; Matematik öğretmenlerinde ise dersin hedefleri, öğrenci sayısı ve konunun özelliği olarak sıralanmaktadır. Alan yazındaki çalışmaların sonuçlarının genellikle derse özel ele alındığı görülse de bu çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin seçtikleri yöntem ve tekniklerin benzer durumları göz önünde bulundurarak tercih ettikleri söylenebilir.

Yöntem ve teknikleri kullanma konusunda öğretmenlerin çoğunluğu kendisini yeterli görmektedir. Kendilerini yeterli görme nedenleri fırsatları doğru değerlendirebilmelerine, yeterli bilgi, beceriye ve araştırmacı bir kişiliğe sahip olmalarına ve yeniliklere açık olmalarına bağlamaktadırlar. Yöntem ve teknikleri kullanma konusunda öğretmenlerden kendilerini yetersiz bulanlar da yetersiz bulma nedenlerini okullarda yöntem ve teknikleri uygulayacak gerekli materyallerin bulunmaması, sınıf mevcudunun uygun olmaması, öğrenci seviyelerinin uygun olmaması, içinde yaşanan çağa uyum sağlayamamak, yeterli mesleki deneyime sahip olmamak ve zamanın yetersiz olması durumları ile açıklamışlardır. Alan yazında öğretmenlerin yöntem ve teknikleri kullanmama ya da kullanamama nedenlerini destekleyen sonuçların olduğu görülmektedir. Bardak ve Karamustafaoğlu (2016) bir çalışmada, öğrencilerin aktif olacağı eğitsel oyun ve yaratıcı drama vb. yöntemlerin sınıf yönetiminde problemlere yol açtığı ve bu tür etkinliklerin ders süresi içinde vakit kaybı olduğu, bu yüzden derslerini geleneksel yöntemlere bağlı kalarak işledikleri bulgusunu tespit etmişlerdir. Oysaki Khurshid ve Ansari (2012) çalışmasında çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerinin geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ganyaupfu'nun (2013) üç öğretim yönteminin öğrencinin akademik performansı üzerindeki etkililiğini araştırdığı çalışmasında öğretmen-öğrenci interaktif yönteminin en etkili öğretim yöntemi olduğu; bunu öğrenci merkezli yöntemin izlediği; öğretmen merkezli yaklaşımın ise en az etkili öğretim yöntemi olduğu tespit edilmiştir. Saracaloğlu vd. (2011) çalışmasında Fen Bilgisi öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim stratejilerinin görev yapılan okulun sosyo-ekonomik düzeyi, cinsiyet, mezun olunan eğitim kurumu, kıdem, hizmet içi eğitim alma durumu ve haftalık ders yükü değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Doğru ve Aydoğdu (2003) öğrenci sayısının derslerde seçilecek öğretim yöntemini belirlemede önemli bir etken olduğunu belirtmektedirler. Çelikkaya ve Kuş (2009) çalışmasında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yöntem ve teknikleri kullanma konusunda henüz istenilen düzeyde olmadığını belirtmektedirler. Öğretmenlerin yeni yöntemleri kullanmıyor olmaları onların alışkın oldukları yöntemlere ağırlık verdiklerini, sınıf ortamının ya da ders saatlerinin bunları gerçekleştirmeye uygun olmadığını veya onların yeni yöntem ve tekniklerle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermesi bakımından önemlidir. Demir ve Özden (2013) Sınıf öğretmenlerinin derslerinde öğrenci merkezli stratejilerin, yöntemlerin ve tekniklerin kullanılmasının önemine inandıkları, fakat çeşitli sorunlar nedeniyle bu stratejileri, yöntemleri ve teknikleri uygulayamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Demir ve Ersöz (2014) öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yeterli araç-gereç olmadığı için farklı yöntem ve teknikleri kullanmadığını ifade ettiklerini belirtmektedir. Bozpolat vd. (2016) çalışmasında öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili yaşanan sorunlar incelendiğinde bu sorunların öğrenciler tarafından öğretim elemanlarının derslerde sıklıkla anlatım yöntemini kullanması, öğrenci seviyesine yeterince inememeleri ve uygulamaların sınırlı olması iken, öğretim elemanlarına göre öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmalarıdır. Sınıf mevcudunun fazla olması ise her iki katılımcı grubu tarafından belirtilen ortak sorundur. Benzer başka bir çalışmada Demircioğlu,

Genç ve Demircioğlu (2015) Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğretim stratejisi, yöntem ve teknikleriyle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını tespit etmişlerdir. Abanador, Buesa, Remo ve Manibo'nun (2014) çalışmasında ise öğretim üyelerinden profesörlerin genellikle öğretmen merkezli yöntemi kullandıkları tespit edilmiştir. Bu çalışmada kendilerini yeterli olarak değerlendiren öğretmenlerin bu durumu genellikle içsel faktörlere dayandırarak açıkladıkları görülürken, kendilerini yetersiz olarak değerlendiren öğretmenlerin ise daha çok dışsal faktörleri göz önünde bulundurmaları dikkat çekmektedir. Ancak içsel faktörler kadar dışsal faktörlerin de yöntem ve teknikleri kullanma durumunu etkileyebileceği unutulmamalıdır. Çalışmada sadece öğretmenlerden bir kısmının kendisini yetersiz bulma nedenini deneyimsizliğe ya da çağa ayak uyduramama gibi bireysel sebeplerle açıklaması dışsal faktörlerin aşılmasını zorlaştıracaktır. Alan yazında da elde edilen sonuçların daha çok dışsal nedenlerle ilgili olması bu çalışmanın sonuçlarını desteklemekle birlikte yaşanan problemlerin aşılmasının önüne geçmektedir.

4.2. Öneriler

Elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin çeşitli nedenlerle yöntem ve teknikleri uygulayamadıkları görülmektedir. Bu nedenle okullardaki fiziki ortamların yöntem ve tekniklerin uygulanabileceği ortamlar haline getirilmesi önem taşımaktadır. Böylelikle öğretmenlerin yöntem ve tekniklerin kullanımı ile ilgili temel sorunlarından biri aşılacak daha etkili bir öğrenme-öğretme ortamı sağlanacaktır. Öğrencilerin seviyelerinin ve sınıflardaki sayılarının her ortamda farklı olması beklenen bir durumdur. Zaten yöntem ve teknikleri de buna göre belirlediklerini belirtmektedirler. Ancak bu durum bir problem gibi görünse de aslında birçok yöntem ve teknik içinden sınıf ortamına ve öğrenci seviyesine uygun bir yöntemi seçip uygulamak öğretmenlerin aşabileceği bir durumdur.

Sınıf öğretmenlerinin ve diğer branşlardaki öğretmenlerin genellikle anlatım ve soru-cevabı tercih etmeleri öğretmenlerin alışkanlıkları ile ilgili bir durum olarak yorumlanabilir. Ancak gerek öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında gerekse yapılan hizmet içi eğitim çalışmalarında bu yöntem ve tekniklerin temel düzey oldukları ve diğer yöntem ve tekniklerin kullanımı sırasında da yararlanabildikleri yöntem ve teknikler oldukları kavratılmalıdır. Dolayısıyla geleneksel öğretim anlayışından kurtulmanın yolunun anlatım ve soru-cevabın yanında diğer yöntem ve teknikleri kullanmakla değil; diğer yöntem ve tekniklerin anlatım ve soru-cevapla desteklenerek kullanılabileceği bilinmelidir.

Geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının lisans eğitimleri sürecinde öğretim elemanlarının derslerinde farklı yöntem ve tekniklerden faydalanmaları hem yöntem ve tekniklerin tanınmasını sağlayabilir hem de uygulama sürecinde yaşanan sıkıntıları azaltabilir. Bu bağlamda eğitim fakültelerinde bu yöntem ve tekniklerin sadece teorik olarak değil bizzat uygulanması noktasında öğretim elemanlarının duyarlılığını artıracak çalışmalar yapılabilir.

Sınıf öğretmenleri Milli Eğitim Bakanlığınca lisansüstü eğitime yönlendirilmeli ve desteklenmelidir. Sempozyum, panel vb. bilimsel etkinliklere katılımları teşvik edilmelidir. Böylelikle öğretmenler hem kendilerini güncellemiş olacaklar hem de karşılaştıkları problemlere karşı çözüm odağının yine kendileri olduklarını fark edebileceklerdir.

Literatürde yöntem ve tekniklerle ilgili yapılan çalışmaların daha çok Fen Bilimleri alanında yoğunlaştığı fark edilmiştir. Bu nedenle daha sonra yapılacak çalışmalarda araştırmaların diğer derslere yönelik olarak yapılması eğitim alanına büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.

5. KAYNAKLAR

Abanador, J. R., Buesa, G. C. D., Remo, G. M. L. ve Manibo, J. (2014). Teaching methods and learning preferences in the Engineering Department of an Asian University. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 3(1), 1-15.

- Aktepe, V., Tahiroğlu, M. ve Acer, T. (2015). Matematik öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 27-143.
- Alpar, D., Batdal, G., ve Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 19-31.
- Appleton, K. (2002). Science activities that work: Perceptions of primary school teachers. *Research in Science Education*, 32(3), 393-410.
- Arıcı, A. F. (2006). Türkçe öğretiminde kullanılan strateji-yöntem ve teknikler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 299-307.
- Aydın, M. Z. (2001). Aktif öğretim yöntemlerinden buldurma (Sokrates) yöntemi. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 55-80.
- Bardak, Ş. ve Karamustafaoğlu, O. (2016). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin kullandıkları öğretim strateji, yöntem ve tekniklerin pedagojik alan bilgisi bağlamında incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 567-605.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bozpolat, E., Uğurlu, C. T., Usta, H. G. ve Şimşek, A. S. (2016). Öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 83-95.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design* (2nd ed.). London: Sage Publication.
- Çelikkaya, T. ve Kuş, Z. (2009). Sosyal Bilimler öğretmenlerinin kullandıkları yöntem ve teknikler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXII(2), 741-758.
- Demir, O. ve Ersöz, Y. (2014). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin aktif eğitim anlayışı bakımından değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 1-11.
- Demir, S. ve Özden, S. (2013). Sınıf öğretmenlerinin öğretimsel stratejilere yöntemlere ve tekniklere ilişkin görüşleri: Hayat Bilgisi dersine yönelik tanılayıcı bir çalışma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 59-75.
- Demircioğlu, İ., Genç, İ. ve Demircioğlu, E. (2015). Sosyal Bilimler öğretmen adaylarının öğretim strateji, yöntem ve teknikleriyle ilgili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(USBES Özel Sayısı I), 18-34.
- Demirkan, Ö. ve Saraçoğlu, G. (2016). Anadolu lisesi öğretmenlerinin derslerde kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşleri. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 2(1), 1-11.
- Doğru, M. ve Aydoğdu, M. (2003). Fen Bilgisi öğretiminde kullanılan yöntemlerde karşılaşılan sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(13), 150-158.
- Ganyaupfu, E. M. (2013). Teaching methods and students' academic performance. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 2(9), 29-35.
- Guion, L. A. (2002). Triangulation: Establishing the validity of qualitative studies. *Institute of Food and Agricultural Sciences*, University of Florida, 1-3.
- Gündüz, M. (2015). İlkokul derslerinde kullanılan öğretim stratejileri. G. Saygılı (Ed.) içinde, *İlkokulda kullanılan strateji yöntem ve teknikler* (1-12). Pegem Akademi, Ankara.
- Güneş, T., Şener-Dilek, N., Çelikoğlu, M. ve Demir, E. (2011). The using levels of the teaching methods and techniques by teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 1092-1096.
- Hakima, B. (2013). *Bridging teaching methods and techniques to learning styles and strategies*. Master of thesis, Mohamed Kheider University of Biskra, Algeria.
- Holubova, R. (2010). Improving the quality of teaching by modern teaching methods. *Problems of Education in the 21st Century*, 25, 58-66.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Khurshid, F. ve Ansari, U. (2012). Effects of innovative teaching strategies on students' performance. *Global Journal of Human Social Science Linguistics & Education*, 12(10), 47-54.

- Koç, İ. (2013). *Öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde drama yöntemini uygulama ve drama tekniklerine ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kubat, U. (2016). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının öğrenme öğretme sürecinde kullandıkları öğretim yöntem-teknikleri ve kullanım amacının belirlenmesi. *Qualitative Studies*, 11(4): 39-47.
- Lester, S. (1999). An introduction to phenomenological research. 1-4. [Available online at: <https://www.rgs.org/NR/rdonlyres/F50603E0-41AF-4B15-9C84-BA7E4DE8CB4F/0/Seaweedphenomenologyresearch.pdf>], Erişim tarihi: 09.07.2017.
- MEB, (2017). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar), Ankara. [Available online at: <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>], Erişim tarihi: 18.06.2017.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. Ed. S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Northern Ireland Curriculum, (2007). Active learning and teaching methods for key stage 3. [Available online at: http://www.nicurriculum.org.uk/docs/key_stage_3/altm-ks3.pdf], Erişim tarihi: 21.07.2017.
- Okur Akçay, N., Akçay, A. ve Kurt, M. (2016). Ortaokul öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik görüş ve yeterliklerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 333-342.
- Pressley, M., Rankin, J. and Yokoi, L. (1996). A Survey of instructional practices of primary teachers nominated as effective in promoting literacy. *The Elementary School Journal*, 96(4), 363-384.
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N. ve Gencel, İ. E. (2011). Fen Bilgisi öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 63-76.
- Skutıl, M., Haclickova, K. ve Matejickova, R. (2016). *Teaching methods in primary education from the teacher's point of view*. SHS Web of Conferences, 1-7.
- Sözer, E. (1998). *Sosyal Bilgiler öğretiminde, ilke strateji, yöntem ve teknikler*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Şahin, D. ve Güven, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerindeki yöntem ve teknik kullanımına ilişkin görüşleri. *Online Fen Eğitimi Dergisi*, 1(1): 42-59.
- Şimşek, H., Hırça, N. ve Coşkun, S. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerini tercih ve uygulama düzeyleri: Şanlıurfa ili örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 249-268.
- Taşkaya, S. M. ve Muşta, M. C. (2008). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25), 240-251.
- Timur, B. ve İmer, N. (2012). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin derste kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin incelenmesi*. [Available online at: kongre.nigde.edu.tr/xu/bmek/dosyalar/tam.../pdf/2400-30_05_2012-16_03_31.pdf], Erişim tarihi: 05.07.2017.
- Türk Dil Durumu, (2017). [Available online at: <http://www.tdk.gov.tr/>], Erişim tarihi: 22.06.2017.
- Uysal, A. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin 2009 hayat bilgisi öğretim programında belirtilen strateji, yöntem ve teknikleri uygulamadaki yeterlik düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünal, M. (2017). Preferences of teaching methods and techniques in mathematics with reasons. *Universal Journal of Educational Research*, 5(2): 194-202.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

The learning and teaching process involves multidimensional and complex activities. In this context, the use of appropriate teaching methods and techniques by teachers in the teaching of the lessons will help to save the learning and teaching process from being a complicated process and to be more effective, easy and lasting. Therefore, the inclusion of methods and techniques in the learning-teaching process also necessitates that teachers identify teaching methods and techniques. The purpose of this study is to determine what the methods and techniques used by classroom teachers in their lessons are. This study is a qualitative research. The participant group of this study was participated in the spring semester of 2016-2017 academic year in Ağrı, Antalya, Gaziantep, Kastamonu, Konya, Sakarya, Şanlıurfa and Yozgat, who are willing to volunteer to work. Participant teachers were reached via internet. In the sample of the study, easily accessible sampling type was used. The collection of data in this study was based on the correspondence technique, one of the qualitative research data collection techniques.. As a means of correspondence technique, a two-stage questionnaire including open-ended and closed-ended questions was prepared by researchers. With the three questions in the first section, it is desirable that class teachers explain what methods and techniques they use in their lessons, what they pay attention to when using the methods and techniques, and why they consider themselves adequate while using the methods and techniques. In the other part of the questionnaire, closed-ended questions including personal information were directed. The research questions were prepared by a comprehensive field type study and by the opinions of the two experts. The prepared questions were applied to the two class teachers and the pilot application of the study was made. In response to the teachers' answers, the clarity of the questions was examined and reorganized. Two male teachers who participated in the pilot study were not included in the study. The data obtained in the study were analyzed using descriptive analysis. In the descriptive analysis, the research findings were arranged and interpreted so that the opinions of the individuals participating in the research could be reflected in a striking way. Surveys have been read many times by researchers and similar concepts have been brought together to form codes and categories. In addition, the attentive participant views are noted in a census to work out cautions to support the data obtained without working. The researcher triangulation technique was used to ensure the reliability of the study. In this study, data were collected, analyzed and interpreted by two researchers and researcher triangulation was provided.

In this research, it is determined that the most used method and technique is Turkish lesson. This course is followed by the Life Science course. Teachers used 23 different methods and techniques in their lessons. They mostly use narration, question and answer, drama, problem solving, case study, brainstorming, demonstration, discussion and role playing methods and techniques. The most used methods and techniques are narration, question-answer and drama in Turkish lesson; Expression, question-answer and problem solving in mathematics course; Lecture, question-answer and drama in Life Science lesson; Lecture, question-answer and drama in social studies course; In science and technology, question and answer, experiment and narrative. It is seen that all five basic courses taught at primary school level have narration and question-answer. When the courses are evaluated in terms of diversity in using methods and techniques, it is seen that teachers use 16 different methods and techniques in Science and Technology course. It has been determined that 14 different methods and techniques are used in the Life Science lesson. 13 different methods and techniques have been used in Turkish and Social Studies courses. In mathematics, 12 different methods and techniques were used. When classroom teachers use methods and techniques, they stated that they are most suitable for the level of the students, they are suitable for the interests and needs of the students, they are suitable for the content of the course and they are paying attention to the situations where the classroom physical environment is appropriate. The majority of teachers in using methods and techniques see themselves enough. The reasons for seeing themselves adequately are to be able to correctly evaluate opportunities, to have sufficient knowledge, skill and researcher personality, and to be open to innovation. The reasons why teachers find themselves insufficient in using methods and techniques are explained by the reasons of not finding enough methods to use methods and techniques in schools and the lack of class availability, the inappropriate level of students, the lack of adaptation to the current age, the lack of adequate professional experience and insufficient time.

According to the results obtained without working, it is seen that teachers can not apply methods and techniques for various reasons. For this reason, it is important to make the physical environments in

the schools into the environments where the methods and techniques can be applied. This will overcome one of the fundamental problems of teachers' use of methods and techniques, thereby providing a more effective learning-teaching environment. Teachers of class and other branches often prefer to express themselves and question-answer can be interpreted as a situation related to teachers' habits. However, it should be understood that these methods and techniques are the basic level for the in-service training activities that are made during the undergraduate education of the teachers and that they are the methods and techniques that can be used during the use of other methods and techniques. Therefore, not only by using the methods and techniques besides the expression and question-answer of the way of getting rid of the traditional teaching understanding, It should be known that other methods and techniques can be used by supporting narration and question-answer. Classroom teachers should be directed and supported by the Ministry of National Education. Symposium, panel etc. Participation in scientific activities should be encouraged. Participation in scientific activities such as symposiums and panels should be encouraged.